

1. peatükk

Surnukeha lebas mahajäetud kõrtsihoone otsaviilu juures sammaldunud munakiviteel. Kriminalistide võimsad prožektorid valgustasid valgeks lubjatud kooruvat majaseina ja Liam Stark nägi juba eemalt presendi all lebava surnukeha piirjooni. Selle ümber oli sündmuskoha katmiseks ja uudishimulike pilkude eest varjamiseks püstitatud valge telk.

Teel olles oli teda juba lühidalt kurssi viidud, et mahajäetud hoone tagant on leitud surnud isik. Seda infot kinnitasid ka esimesena sündmuskohale saabunud politseinikud, teatades valvekeskusele, et tegemist on tuvastamata keskealise mehega, tõenäoliselt asotsiaaliga – igal juhul paistis isik olevat väga räsitud, selgitas valvepolitseinik Liamile.

„Kaks noort naga leidsid ta,“ teatas Frank juuksevõrku ja kapuutsi peast ära võttes ja Liami poole suundudes. Kohtumeedik oli koos kriminalistidega sündmuskoha uurimise lõpetanud ja viitas nüüd peaga presendile, lisades, et Liam võib surnukeha üle vaadata.

Vihm oli küll lakanud, kuid niiskus püsis õhus ja aeg-ajalt tuli veel mõni harv tiba. Vana hoone tagune plats oli mudane ja kunagise kõrtsiköögi sissepääsu ees kõrgus tihe umbrohi. Liam kummardus, et rohelise presendi serv üles tõsta. Ta jõudis vilksamisi näha vagudega nägu ja tähele panna tumedaid juukseid mehe laubal, enne kui ta surnukehast leviva terava leha tõttu instinktiivselt sammu tagasi astus.

„Kas ta on siin kaua lebanud?“ küsis ta sündmuskoha uurimisel osalenud kriminalisti poole pöördudes. Too oli parajasti üle hooviplatsi kohtuekspertiisi instituudi kolleegide juurde

minemas, kuid pöördus nüüd abivalmilt tagasi, vaatas maas lamavat surnukeha ja kehitas õlgu.

Liam tõmbas plastkatte mehe pealt täiesti maha ja nad vaatlesid surnud meest koos.

„Surnukeha seisukorda arvestades võiks seda arvata küll,“ alustas kriminalistikaosakonna kolleeg, kuid raputas siis pead. „Aga esmapilgul tundub, et present pole eriti kaua maapinnaga kokkupuutes olnud. Kui mees oleks siin pikemat aega lebanud, siis oleks tema alla jääval alal fotosüntees peatunud.“

„Fotosüntees?“ Liam kükitas surnukeha kõrvale. Mees haises uriini ja mustuse järele. Ja vere.

„Ilma valguseta närtsiks kogu presendialune taimestik ära. Siin pole seda juhtunud. Lisaks oleks viimase aja suhteliselt soe ja päikesepaisteline ilm käivitanud presendi tekitatud kuumuse tõttu kõdunemisprotsessi. Paistab, et ka seda pole juhtunud, kuid seda on veel vara kindlalt öelda. Ma võin eksida. Me jätkame uurimist, kui surnukeha on ära viidud. Aga kui sa siin ja praegu seda minu käest küsid, ja seda sa ju teed, siis ma ütleksin, et esmased uuringud viitavad sellele, et ta pandi siia presendi alla pärast surma ja et ta ei ole siin kaua lebanud.“

Kriminalist pöördus Franki poole.

„Aga see meister siin oskab kindlasti täpsemalt määratleda nii surmaaega kui seda, kui kaua ta siin lebanud on.“

Kohtuarsti keskendunult kokkusurutud suu andis märku, et kollegiaalseks aasimiseks ja lobisemiseks polnud õige aeg. „Mul on siin rohkem aega vaja, enne kui surnukeha ära viia saame,“ ütles ta.

„Kas arvad, et tegemist on mõrvaga?“ uuris Liam, ehkki ta tunnetas, et on veel liiga vara küsimusi esitada ning et ta riskib sellega, et kohtumeedik läheb lukku.

Kuid Frank noogutas ja lisas kuival, et on pagana raske ette kujutada, et mees on end ise väikeseks uinakuks presendi sisse

rullinud – siis oleks ta võinud seda samahästi majas teha. „Uks on lahti murtud, sinna saab vabalt sisse minna. Aga siin on veel midagi...“

Ta tõmbas juuksevõrgu ja kapuutsi ettevaatlikult uuesti pähe ning kükitas surnu kohale kummardudes Liam kõrvale, kuid seljaga tema poole.

Liam vaatas ootavalt Franki selga, aga sealtpoolt ei kostnud enam midagi. Kohtuarst paistis asja üle sügavalt järele mõtlevat ega lasknud end häirida asjaolust, et tema jutule järke oodatakse. Liam tundis, kuidas maast tõusev jahedus imbus läbi tema riiete. Ta oli kiiresti uksest välja tormanud ja vaid fliisi kaasa haaranud.

Dybbøli kõne oli tulnud nagu päästerõngas, mida ta oli terve päeva oodanud. Kaks vaba ööpäeva valves, mille jooksul mitte keegi polnud helistanud, et teda tööle kutsuda. Varem oleks see olnud unistuste stsenaarium, nüüd aga otse vastupidi. Mobiiltelefon oli voodist tõusmisest saadik olnud justkui ta käe külge liimitud ning kui ta koos vanematega õhtust sõi, lebas see laual salvrätiku peal. Tegelikult kavatses Dybbøl saata kõrtsi tagant leitud surnu juurde Dea Torpi, kuid enne kui politsei-direktor jõudis lõpuni rääkida, kiirustas Liam kogu keha vallanud kergendustundega teatama, et läheb ise kohale. Viivitamatult.

Ta märkas oma ema pilku, kuid eiras seda, tõusis viivitamatult õhtusöögilauast ja kadus uksest välja, enne kui pott lauale kuumaalusele asetada jõuti.

Ta tundis enesehaletsust ja häbi. Ta teadis, et ta vanemad näevad seda läbi. Olukord oli tema jaoks talumatu. Liam Stark, 51, Odense politsei ohtlike isikuvastaste kuritegude reaktiivosakonna ülemkomissar. Aadress: ema ja isa juures Lõuna-Fyni saarel. Paganama haletsusväärne. Ja nüüd ta külmetas ja kahetses, et oli nii tõtakalt kodust lahkunud. Ja ta oli näljane kui hunt.

Pärast Helenest lahku kolimist tundus iga päev nagu uus päev vanglas. Nad olid koos olnud 20 aastat, aga nüüd oli ta

alguses tagasi. See oli haletsusväärne, armetu ja piinlik, et ta pidi kolima tagasi koju, oma vanasse tuppa, oma vanemate mahetallu, kahe vanainimese juurde, kes päev otsa teosammul oma asju ajasid, tema eest hoolitsesid ja talle head soovisid. Seetõttu oli iga põhjus tööle minna, selle asemel et isa aias aidata, nii teretunud, et ta oli kohe keelanud Dead tülitada, kuigi polnud kahtlustki, et näpuga rida ajades oleks see juhtum pidanud Deale minema.

Ta torkas käed taskusse ja vaatas ootavalt Frankile otsa, kuigi teadis väga hästi, et ei tasu teda rohkem survestada, enne kui too ise selleks valmis on. Seejärel võttis ta külma kaitseks endal ümbert kinni ja läks Thorbjørni juurde. Kolleeg rääkis väikese seltskonna kohalikega, kes olid kivisillutisega parklasse kogunenud. Kõrtsi kulunud otsaseinal oli roostetanud raudtähtedega kiri *Verninge kõrts*, mis kandis selget lagunemise ja mahajäetuse pitserit. Hoone mustendav aknarivi jõllitas tühjalt kogunenud inimhulka.

„Need kaks noormeest siin leidsid ta,“ ütles Thorbjørn, osutades kahele kapuutsipusa ja rulapükstega teismelisele poisile.

Liam tutvustas end ja sirutas neile käe. Lähemale jõudes nägi ta tänavalambi valguses nende kahvatuid ja pinges nägusid. Nad võisid olla kõige rohkem kolmteist või neliteist aastat vanad. „Kas te käite tihti siin kõrtsi taga hängimas?“

Üks poistest noogutas, teine raputas jõuliselt pead. Liam keskendus poisile, kes oli noogutanud. „Millal te siin viimati käisite?“

Poisid vahetasid kiiresti pilke, kuid ei jõudnud rohkem lisada, enne kui Thorbjørn teatas, et kriminalistid olid surnukeha lähedusest leidnud kanepikonisid.

„Kas te teate sellest midagi?“ küsis ta hoopis. Nüüd seisis mõlemad poisid vaikides ja vahtisid pingsalt maha.

Thorbjørn võttis jutujärje üle – tema pikkuses ja kasvus oli midagi, mis noortele erilist mõju avaldas. Justkui lööks tema

jõuline olek nende kaitsemehhanismidesse ennetavalt mõrasid. Poisid nihelesid rahutult, kui mees rahulikult selgitama hakkas, et kriminalistikaosakond on mahajäetud konid juba kokku kogunud ja üsna varsti on neil teada neid suitsetanud inimeste DNA. „See on sama hea, kui oleksite siia oma nime ja aadressi jätnud. Kui need olite teie, kes tobetubakat suitsetasid, siis saame seda kohe teada ja sel juhul peame teie vanematega tõsiselt rääkima.“ Thorbjørn tegi pausi ja naeratas poistele. „Muidugi on ka teine võimalus, mis kõlab nii, et te tunnistate üles, et käite sageli siin kõrtsi taga hängimas, ja seetõttu saate meile öelda, kas see mees võis ka eelmisel reedel siin olla. Siis võib juhtuda, et me ei pea enam kanepit jutuks võtma.“

„Eelmisel reedel teda kindlasti siin polnud,“ kostis pikem poiss kärmelt.

„Millal sa eelmisel reedel siin käisid?“ küsis Liam.

„Pärast kooli. Olime siin niikaua, kuni pidime koju sööma minema,“ rääkis pikem poiss ja jätkas erutatult: „Te siis ei räägi sellest, eks?“

Liam tahtis öelda, et võib-olla peavad nad seda siiski tegema, kuid ei jõudnud, sest Thorbjørn lubas, et selle pärast nad igal juhul muretsema ei pea.

„Ja te olete selles täiesti kindlad?“ küsis Liam selle asemel. Nüüd noogutasid mõlemad.

„Täiesti kindlad, sest ta lebab siin nii, et kõrtsi sisenemiseks tuleb temast mööda minna. Me käime seal tavaliselt pärast kooli istumas. Me oleksime sada protsenti teda näinud.“

„Ja mis kell te koju sööma läksite?“

„Mina pean kell kuus kodus olema, seega ilmselt veerand.“ Vastaja oli jälle too pikem. Kaaslane noogutas nõustuvalt.

„Ja nädalavahetusel te kindlasti siin ei käinud?“ küsis Liam.

Mõlemad raputasid pead. „Ei, me käisime siin viimati reedel.“

„Kas olete viimastel päevadel märganud midagi, mida siin tavaliselt pole? Ükskõik mida. Autot? Hääli? Lambivalgust?“

Mõlemad raputasid peaaegu märkamatu pead.

„Kas teate teisi, kes siin käivad?“ küsis Thorbjørn. „Teisi, kes siia ebaseaduslikult sisse murravad ja...“

„Siin käimine pole ju ebaseaduslik, siin pole kedagi,“ katkestas teda teine poiss, kes oli seni vaikinud.

„Eraomandisse tungimine on ebaseaduslik, aga me vaatame sellele läbi sõrmede, kui te meid aitate.“

Noorema kolleegi kaubotrikk pani Liam tahtmatult naeratama. Thorbjørn mängis sellele, et panna poisid end telekriminulli osalistena tundma. Aga kui see poisid rääkima paneb, siis on asi aus, mõtles ta, jättis poisid Thorbjørni juurde ning läks ise tagasi kõrtsi taha, et kriminalistidelt küsida, kas ta tohib majas ühe tiiru teha.

*

Teel tagasi kummardus ta akna suunas, et kõrtsituppa sisse kiigata, kuid tänavalamp võimaldas näha vaid piiratud ala. Ta moodustas kätega lehtri ja pani näo päris akna vastu, kuid loobus siis – ainus, mida ta nägi, oli tema ise. Ta juuksed olid segamini ja punane habe nõudis piiramist.

Kõrts oli aegamisi tihedasse pimedusse mattunud ja prožektorite ere valgus valgustas vaid väikseid, teravalt piiritletud alasid. Liam kopperdas paari vana prügikasti ja äravisatud plasttoolide otsa, mis olid ebakindlalt üksteise otsa kuhjatud ja jalust ära väiksesse nurka pandud. Ta võttis taskulambi välja ja liikus edasi tagaukse poole. Paistis, et Frank oli surnukeha ja järelemõtlemisega ühele poole saanud, sest niipea kui ta Liam silmas, viipas ta teda enda juurde ja teatas, et surnu viiakse kümne minuti jooksul kohtuarstlikku ekspertiisi.

„Ma kavatsen juba täna õhtul lahkamise teha.“

Liam vaatas talle üllatunult otsa. Tavaliselt pidi lahkamisaruannet ootama paar kuni neli päeva. Surnukehale oli taas present peale tõmmatud, kuid Frank andis peaviipega märku, et Liam talle järgneks.

Mõlemad laskusid taas kükakile ja Frank tõstis plastkatte ettevaatlikult üles, nii et mehe ülakeha nähtavale tuli. Ta tõmbas harjunud liigutusega kummikinda paremasse kätte ning tõstis määrdunud särgi üles, paljastades mehe torso. Teise käega tõmbas ta taskust väikese Maglite'i taskulambi ja suunas valgusvihi mehe rinnale.

„Vaata neid haavu. Tal on terve keha neid täis,“ ütles ta ja valgustas konarlikke arme, mis nägid välja nagu naha sisse lõigatud ja jämedate pistetega tagasi õmmeldud kaaned. „Tõenäoliselt pole need surma põhjustanud. Aga ma tahaksin teada, mis kuradi värk sellega on.“